

Mikko Lahtinen **Filosofia ja urheilu**

Tampere-talon Suuri filosofiatapahtuma on tullut erään vaiheensa päätökseen kun Kaarina Suonio emeritoiduu ja siirtyy katsomon puolelle tarkkoja kysymyksiään laukomaan. Talon uudeksi toimitusjohtajaksi nousee suomalaisen jääkiekkokulttuurin suuri mies, Kalervo ”Kale” Kummola. Kiekkomiehellä on nyt oiva tilaisuus osoittautua myös kulttuurimieheksi. Parhaassa tapauksessa tulevat filosofiatapahtumat – ne jatkuvat! – saavat verestä voimaa myös Hakametsän lehtereiltä ja jäänhyiseltä areenalta. Kyllä kiekko ja filosofia yhteen sopivat! Antiikin filosofit ymmärsivätkin ruumiin ja hengen kulttuurin olennaiset yhteydet, diskuksen ja diskurssin heiton yhteneväiset inhimilliset päämäärät. Jos kerran muinaisessa Kreikassa kiekonheittäjä symbolisoi hengen ja ruumiin sopusuhtaa, miksei Euroopan toisella reunalla samaan pystyisi länkisääri jääkiekkoilija! Kiekko se on jääkiekkokin.

Sitä paitsi, eivät filosofit kiekkomiehelle mitään tuntemattomia suuruuksia ole tähänkään saakka olleet. Aina-kin tamperelaiset muistavat Tappararan mies Rauno ”Rane” Korven vereslihaiset filosofeeraukset kesähelteillä Pispalan portaiden yläpäässä ja talvikylmillä Hakametsän hallin hikisillä käytävillä. Korvelta on oppinsa ammentanut myös suomalaisen kiekkoretoriikan manselainen ykkösmies Timo ”Juti” Jutila. Ilveksen liigajoukkue ja sen syvämietteinen kapteeni Raimo ”Raipe” Helminen saivat puolestaan kuulla sen minkä korvat kestivät manserockin pioneerin, Pertti ”Velto” Virtasen fallettiin kohoavia psykofilosofisia tajunnanvirtaviisauksia. Hänkin tuttu mies tamperelaisille filosofian ystäville, kuten myös tiedotusoppineena aloittanut lisensiaatti Harri Rinne, tuo Juhani ”Juice” Leskisen ja Mikko ”maalaispoika” Alatalon toveri jo Coitus intin ajoilta. Leskisen antisosiaalidemokraattinen indiidifilosofiahan on maankuulua, ja nykyään alkiolaisen eksosialisti Alatalon viisauksia voi käydä kuuntelemassa eduskunnan yleisölehtereiltä. Kommunisti Kari Peitsamoa

on sen sijaan etsittävä Kalevankankaan hautausmaan suunnalta, kuten myös tamperelaisen filosofian suurmestari Väinö Linnaa. Suvun filosofisia perinteitä on jatkanut Väinön poika Petteri, 1980- ja 90-lukujen KooVeen vetreä veräjänvartija. Tampereella filosofi-kirjailijoidenkin pojista tulee jääkiekkoilijoita – tai rockmuusikoita (Syrjän veljekset!) – ja tätäkin kautta yhteys hengen ja ruumiin kulttuurin maailmojen pysyy elävänä. (Olen muuten

»Kyllä kiekko ja filosofia yhteen sopivat! Antiikin filosofit ymmärsivätkin ruumiin ja hengen kulttuurin olennaiset yhteydet, diskuksen ja diskurssin heiton yhteneväiset inhimilliset päämäärät. Jos kerran muinaisessa Kreikassa kiekonheittäjä symbolisoi hengen ja ruumiin sopusuhtaa, miksei Euroopan toisella reunalla samaan pystyisi länkisääri jääkiekkoilija! Kiekko se on jääkiekkokin.»

aina salassa toivonut, että kolmiolikkaaja Johan ”Akhilleus” Meriluodon isoäiti olisi runoilija Aila Meriluoto, legendaarisen Pispalan poetan Lauri Viidan puoliso.)

Ei Korven Ranekaan voi mitään Turun kiekkoromantiikan itsevaltiaalle, suomalaisen jääkiekon A. I. Arwidssonille, Juhani ”aurinkokuningas” Tammiselle. Hänen suverenissa argumentaatiossaan abstraktin ja konkreettisen, ideaalisen ja reaalisen dialektiikka tuottaa suorastaan hegeliaanisiin mittoihin yltäviä synteesejä. Kyllä olivat ranskalaiset ihmeissään moisen fenno-germaanin edessä – mutta menestystä satoi kuin Kokudo Keikakulle Tamminen toimiessa tämän tokiolaisseuran

pelaajavalmentajana. Viemisinään hän opetti, miten kiekko ammutaan maalin perukoille saakka: Pelkkä zen-jousen jännittely ei olisi nostanut Japania A-sarjan koitoksiin. Mutta ei absoluuttisen monarkian kannattaja Tamminen mikään suomalaisen kiekkofilosofian yksinvaltiaksi ole. Myös tasavaltalaisten vasemmistojakobiinien piiristä löytyy todellisia filosofeja: Alpo ”Ape” Suhonen! Tämä suomalaisen kiekkokulttuurin Leif Salménhan on ollut tehokas myös kynänvarressa, omin päin ja yhdessä jalkapalloilija-filosofi Jyri Puhakaisen kanssa. Samaan ketjuun, oikealle laidalle, voidaan heittää Saksan koripallomaajoukkuetta heideggeriläisin periaattein menestykseen luotsannut Henrik Dettman. Millaiseen iskuun Möttölä ja kumppanit HD:n opein vielä yltävätkään!

Pelkästään jääkiekko riittäisi osoittamaan, ettei Suomessa vallitse urheiluhulluus, vaan urheiluväsymys. Varmuuden varaksi otettakoon kuitenkin esille jokunen filosofinen sielu muiden lajien puolelta. Sieltä löytyy naisiakkin, kuten kaikkein aleatorisimman ja siksi älyllisesti vaativimman lajin, purjehduksen tuleva olympiavoittaja Sari Multala, metsäkantilaisen orientaation mestari Liisa ”velho” Veijalainen ja selittelyn taidon kruunaamaton prinsessa Johanna ”hirmu nopea” Manninen. Uskonnonfilosofista flyygeliä edustaa puolestaan vahvalla jumal-konseptiolla kansaa kaatava Sari Essayah. Mieskävelijöistä emme tietenkään voi unohtaa urheilijoiden keskuudessa tuiki harvinaista vasemmistolaista yhteiskuntafilosofia Valentin ”Vallu” Konosta. Mielenkiintoista kyllä myös Konosen edeltäjä, Reima ”kalastaja” Salonen tunnettiin työväenlaulun miehenä. Kävelyssä lienee jotakin proletariaasta. Samansuuntaista yhteiskunnallista valppautta on osoittanut myös Jani Sievinen sekä takavuosien HJK:n maalitykki, runoilija ja sosiaalityöntekijä Atik Ismail. Samassa kokoonpanossa pelasi pari muutakin filosofoivaa miestä, Pasi ”liukas luikku” Rautiainen ja Jari ”Jallu” Rantanen.

Harvassa ovat kuitenkin suomalaisen jalkapallon Sokratesit, mikä sitten näkyikin kroonisen heikkona menestyksenä kansainvälisillä kentillä. (Turhatta sanomaan, että maajoukkue on hyvä, ellei se koskaan pelaa MM-lopputurnauksessa!)

Liisa Veijalaista ja Sari Essayahia syntisempiäkin urheilijainaisia on filosofiatapahtumiin tarjolla, nimittäin miehekkäästä kiroilustaan ja vielä miehekkäämmästä ääriusliberalistisesta yhteiskuntafilosofiastaan tunnettu Marjo "havuja, perkele!" Matikainen. Tämän Goethen lailla vuori-insinöörin oppeihin perehtyneen urheilijafilosofin agraaris-talonpoikainen vastine on tietenkin Juha "Mietaa" Mieto, mielenliikutusten filosofian jättiläinen, Pohjanmaan suurin lahja kansakunnan hengenelämälle sitten Snellmannin. Mietaan sadasosasekunnin ja kuuden senttimetrin mittainen tappio Thomas Wassbergille Lake Placidin olympialaisissa 1980 voidaan liittää kansallishenkeä karaisevien suurtekojen sarjaan yhdessä kiekkomajoukkueen viime sekuntien Ruotsi-tappioiden kanssa. Näiden kansakunnan kohtalonhetkien äärelä voi viettää useamman syvämietteisen rupeaman. Mukaan meditaatioon kannattaa pyytää, ikään kuin kohtuuttoman syvän fennomaanisen ahdistuksen torjumiseksi, joku maailmalla menestyneistä rallisankareistamme. Paras valinta on presidentti Jacques Chiracin luottomies Ari "milk" Vatanen. Tämä Provençen tuupovaaralaisyhteisön keulakuva tunnetaan paitsi autokuskin ja europoliitiikon lahjoistaan myös filosofi Esa "nahkahousu" Saarisen lähiystävänä. Kurt "poppamies" Lindström! Hänet pitäisi ilman muuta ottaa mukaan kansallishenkemme syväluotaukseen. Hän kyllä saisi kollektiivisen itsetuntonme nousemaan kevään 1995 lukemiin, varsinkin jos seuraan liittyisi vuoden 1982 kansallissankari Keijo "Keke" Rosberg Nico-poikineen. Tuskin pahasti liioitellaan, jos sanotaan, että Rosberg on merkinnyt suomalaiselle formula-urheilulle samaa kuin Jaakko Hintikka suomalaiselle filosofialle: analyttisen järjen voittoa hämärästä spekulatiosta, kansainvälistä mainetta ja kunniaa sekä todellisten kykyjen nousua paikallisten suuruuksien yläpuolelle.

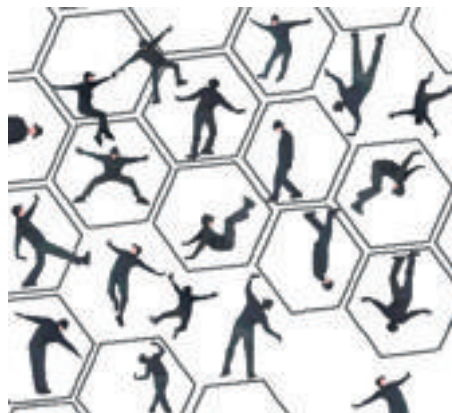
Jotta urheilun ja filosofian yhteys, suorastaan kansallinen kohtalonyhteys, ei jäisi jääräpäisimmällekään urheilun vastustajalle epäselväksi, niin vedettäkään lopuksi hihasta todellinen valt-tien valtti, ei Immo Kuutsa tai Veikka Gustafsson, ei Seppo "Nitti" Nuutila tai edes "Julma" Juha Väätäinen, vaan suomalaiset kuula- ja keihäsmiehet! Tuskin Helsingin yliopiston filosofian laitoksellakaan on tarjota niin komeaa filosofistia Tampere-talolle kutsuttavaksi kuin on Ilkka "Ike" Kanervalla latoa tiskiinkin: Jorma "pikkujättiläinen" Kinnunen, Kimmo "pönkän pääl-

tä" Kinnunen, Matti "kuulakarnevaali" Yrjölä, Arto "Moskova 1980" Härkönen, Seppo "putkinäkö" Rätty, Mika "Kemin keiju" Halvari, Harri "Pohjolan Alkibiades" Haatainen, Tapio "keihäsprofessori" Korjus, jne..

Tämä tarina on tosi! Ken ei usko, hypätköön Euroopan ylitse suoraan *niin & näin* -lehden urheilusivuille! Niiden jälkeen ei pitäisi enää olla epäselvyyttä siitä, etteivätkö filosofia ja urheilu sopisi yhteen – ainakin Suomessa tai ainakin Tampereella...

Hic Rhodus, hic salta!

sosiologia

SOSIOLOGIA – näköalapaikka uusimpaan sosiologiseen tutkimukseen ja yhteiskuntatieteelliseen keskusteluun jo vuodesta 1964. Sosiologia-lehdessä julkaistaan niin empirisiä, yhteiskuntateoreettisia kuin aikalaistiagnostisia artikkeleita. Alan ajankohtainen keskustelu sekä uutuuksirjojen arvot löytyvät niinkään lehden sivuilta.

Lehden internet-sivuihin voi tutustua osoitteessa:
<http://www.uta.fi/laitokset/sosio/sosiologialehti/>

Tilaukset ja jäsenasioita hoitaa jäsensihteeri Kimmo Hollmén sähköposti: kimmo.hollmen@utu.fi • puh: 050-5449959
Tilauksen voi tehdä myös internetissä:
<http://www.uta.fi/laitokset/sosio/sosiologialehti/kortti.htm>

- Sosiologian vuosikerta 42 euroa
- Westermarck-seuran jäsenyys 48 euroa: jäsenetuina *Sosiologia* ja *Acta Sociologica*
- Opiskelijajäsenyys 20 euroa: jäsenetuna *Sosiologia*
- Ainaisjäsenyys 450 euroa: jäsenetuna *Sosiologia* ja *Acta Sociologica*

Sosiologia ilmestyy neljä kertaa vuodessa ja sitä julkaisee The Westermarck Society ry.

TILAA SOSIOLOGIA!